

WYMAGANIA EDUKACYJNE - HISTORIA

Prowadzący	Iwona Ludwiczak
Klasa	IV
Podstawa programowa	Rozporządzenie MEN z dnia 11 marca 2026 r.
Podręcznik	Nowa Era "Wczoraj i dziś", nr dopuszczenia 877/1/2026
Czas realizacji	1 godzina lekcyjna tygodniowo
Taksonomia	Cele nauczania według B. Niemierki (A-D)
Dostosowanie SPE	Wszystkie treści realizowane zgodnie z IPET ucznia Nauczyciel dostosowuje formy, metody i organizację pracy do zaleceń zawartych w opinii/orzeczeniu, uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości ucznia.

Obszar / treści nauczania	Poziom taksonomii wg Niemierki	Ocena 2	Ocena 3	Ocena 4	Ocena 5	Ocena 6
Historia jako nauka – historia, przeszłość, historyk, źródła historyczne	A–D	A: Wymienia podstawowe pojęcia: historia, przeszłość, źródło historyczne.	B: Wyjaśnia, czym zajmuje się historyk i czym jest historia.	C: Podaje przykłady źródeł historycznych i wyjaśnia, do czego służą.	C: Opisuje, w jaki sposób historyk poznaje przeszłość na podstawie różnych źródeł.	D: Uzasadnia, dlaczego historyk powinien korzystać z różnych źródeł i sprawdzać informacje.
Historia mojej rodziny – rodzina, przodkowie, pamiątki rodzinne, drzewo genealogiczne	A–D	A: Wymienia członków rodziny i podstawowe informacje o swoich przodkach.	B: Wyjaśnia, czym jest rodzina i drzewo genealogiczne.	C: Przedstawia podstawowe informacje o swojej rodzinie lub wybranej pamiątce rodzinnej.	C: Przygotowuje uporządkowaną wypowiedź o historii swojej rodziny, wykorzystując informacje i pamiątki rodzinne.	D: Samodzielnie przedstawia historię swojej rodziny na podstawie kilku informacji lub pamiątek i wyjaśnia ich znaczenie.
Czas w historii – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość, zegar, kalendarz, wiek, oś czasu	A–D	A: Wymienia podstawowe jednostki czasu.	B: Rozróżnia przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Porządkuje wydarzenia chronologicznie.	C: Umieszcza wydarzenia na osi czasu i posługuje się pojęciami: rok, wiek, tysiąclecie.	C: Oblicza upływ czasu i określa wiek wydarzenia.	D: Samodzielnie porządkuje wydarzenia na osi czasu i wykorzystuje obliczenia do rozwiązania problemu historycznego.
Mieszkamy w Polsce – Polska, symbole narodowe, święta,	A–D	A: Wymienia symbole narodowe Polski.	B: Rozpoznaje i wyjaśnia znaczenie polskich symboli narodowych.	C: Opisuje symbole Polski i wskazuje Polskę na mapie.	C: Przedstawia znaczenie symboli narodowych oraz wybranych elementów	D: Uzasadnia, dlaczego symbole narodowe i dziedzictwo kulturowe są

Obszar / treści nauczania	Poziom taksonomii wg Niemierki	Ocena 2	Ocena 3	Ocena 4	Ocena 5	Ocena 6
państwo, regiony					polskiego dziedzictwa.	ważne dla wspólnoty.
Mała ojczyzna – miejscowość, region, zabytki, tradycje, historia lokalna	A–D	A: Wymienia nazwę swojej miejscowości i regionu oraz wskazuje wybrane miejsca historyczne.	B: Wyjaśnia pojęcie „mała ojczyzna” i rozpoznaje wybrane zabytki lub tradycje regionu.	C: Opisuje wybrany zabytek, miejsce lub tradycję swojej małej ojczyzny.	C: Przygotowuje uporządkowaną wypowiedź o historii swojej miejscowości lub regionu.	D: Samodzielnie przedstawia wybrane miejsce lub wydarzenie z historii lokalnej i uzasadnia jego znaczenie dla mieszkańców.
Mapa historyczna – mapa, plan, legenda, kierunki, symbole	A–D	A: Rozpoznaje mapę i podstawowe jej elementy.	B: Odczytuje podstawowe informacje z legendy mapy i określa kierunki.	C: Odczytuje informacje z prostej mapy historycznej i wskazuje na niej miejsca.	C: Wykorzystuje mapę do przedstawienia położenia państw, miejsc lub wydarzeń.	D: Łączy informacje z mapy z poznanymi wiadomościami i formułuje wnioski.
Najdawniejsze dzieje człowieka – pierwsi ludzie, życie codzienne, narzędzia, łowiectwo, rolnictwo	A–D	A: Wymienia podstawowe informacje o życiu pierwszych ludzi.	B: Wyjaśnia, jak żyli pierwsi ludzie i do czego służyły poznane narzędzia.	C: Opisuje sposób życia pierwszych ludzi oraz zmiany związane z rozwojem rolnictwa i osiadłym trybem życia.	C: Porównuje życie ludzi prowadzących koczowniczy i osiadły tryb życia.	D: Wyjaśnia znaczenie najważniejszych zmian w życiu człowieka i uzasadnia ich wpływ na dalszy rozwój ludzkości.
Powstanie pierwszych cywilizacji – osadnictwo, rzeki, miasta, państwa	A–D	A: Wymienia przykłady pierwszych cywilizacji.	B: Wyjaśnia, dlaczego pierwsze cywilizacje rozwijały się w pobliżu rzek.	C: Opisuje podstawowe cechy pierwszych cywilizacji.	C: Porównuje wybrane elementy życia w pierwszych cywilizacjach.	D: Uzasadnia znaczenie powstania miast, państw i rolnictwa dla rozwoju cywilizacji.
Starożytny Egipt – Nil, faraon, społeczeństwo, piramidy, życie codzienne	A–D	A: Wymienia podstawowe informacje o starożytnym Egipcie.	B: Wyjaśnia znaczenie Nilu dla mieszkańców Egiptu.	C: Opisuje życie mieszkańców Egiptu oraz rolę faraona.	C: Wyjaśnia znaczenie osiągnięć Egipcjan, np. piramid, pisma i kalendarza.	D: Uzasadnia, dlaczego osiągnięcia starożytnych Egipcjan miały znaczenie dla rozwoju cywilizacji.
Osiągnięcia starożytnych Egipcjan – piramidy, mumifikacja, kalendarz, matematyka, medycyna	A–D	A: Wymienia wybrane osiągnięcia starożytnych Egipcjan.	B: Rozpoznaje piramidy, mumie i inne charakterystyczne elementy kultury egipskiej.	C: Opisuje wybrane osiągnięcia Egipcjan i wyjaśnia ich zastosowanie.	C: Wyjaśnia znaczenie osiągnięć Egipcjan dla rozwoju cywilizacji.	D: Uzasadnia, które osiągnięcia starożytnych Egipcjan można uznać za szczególnie ważne i dlaczego.
Pismo i sposoby zapisywania informacji – hieroglify, alfabet, pismo	A–D	A: Wymienia poznane rodzaje pisma.	B: Wyjaśnia, do czego służyło pismo.	C: Rozpoznaje hieroglify i alfabet oraz opisuje ich podstawowe cechy.	C: Porównuje hieroglify z alfabetem i wyjaśnia znaczenie pisma dla rozwoju cywilizacji.	D: Uzasadnia, dlaczego wynalezienie pisma było przełomowym wydarzeniem w dziejach ludzkości.

Obszar / treści nauczania	Poziom taksonomii wg Niemierki	Ocena 2	Ocena 3	Ocena 4	Ocena 5	Ocena 6
Starożytna Grecja – położenie Grecji, polis, Ateny, Sparta, społeczeństwo	A–D	A: Wymienia podstawowe informacje o starożytnej Grecji oraz wskazuje Grecję na mapie.	B: Wyjaśnia pojęcie polis i rozpoznaje Ateny oraz Spartę.	C: Opisuje warunki naturalne Grecji oraz życie mieszkańców Aten i Sparty.	C: Porównuje Ateny i Spartę pod względem organizacji społeczeństwa, wychowania i życia mieszkańców.	D: Uzasadnia, w jaki sposób warunki geograficzne wpłynęły na rozwój greckich polis i ich odmienny charakter.
W starożytnych Atenach – demokracja ateńska, obywatele, Perykles	A–D	A: Wymienia podstawowe informacje o Atenach i demokracji ateńskiej.	B: Wyjaśnia pojęcia: demokracja, obywatel, polis.	C: Opisuje zasady demokracji ateńskiej i rolę obywateli w życiu polis.	C: Porównuje demokrację ateńską ze współczesną demokracją, wskazując podobieństwa i różnice.	D: Ocenia znaczenie demokracji ateńskiej dla rozwoju idei udziału obywateli w sprawowaniu władzy.
Osiągnięcia starożytnych Greków – filozofia, nauka, literatura, sztuka, architektura	A–D	A: Wymienia wybrane osiągnięcia starożytnych Greków.	B: Rozpoznaje podstawowe osiągnięcia Greków w kulturze, nauce i sztuce.	C: Opisuje wybrane osiągnięcia Greków i wyjaśnia ich znaczenie.	C: Wyjaśnia wpływ kultury greckiej na kulturę europejską.	D: Uzasadnia, dlaczego dziedzictwo starożytnej Grecji jest nadal obecne we współczesnej kulturze i nauce.
Wierzenia i mity starożytnych Greków – bogowie, mitologia, mity, Zeus, bogowie olimpijscy, herosi	A–D	A: Wymienia wybranych bogów greckich i rozpoznaje podstawowe postacie z mitologii.	B: Wyjaśnia, czym była mitologia i jakie znaczenie miały wierzenia w życiu starożytnych Greków.	C: Opisuje wybrane mity greckie oraz przedstawia najważniejszych bogów i ich atrybuty	C: Wyjaśnia, jak wierzenia i mity wpływały na kulturę, sztukę i życie codzienne starożytnych Greków.	D: Interpretuje przesłanie wybranego mitu i uzasadnia, dlaczego mitologia grecka jest ważnym elementem dziedzictwa kultury europejskiej.
W greckim teatrze i na stadionie – teatr, igrzyska olimpijskie, sport	A–D	A: Wymienia podstawowe informacje o teatrze i igrzyskach w starożytnej Grecji.	B: Wyjaśnia, czym były igrzyska olimpijskie i teatr grecki.	C: Opisuje podstawowe cechy teatru greckiego i przebieg igrzysk.	C: Porównuje starożytne igrzyska olimpijskie ze współczesnymi.	D: Uzasadnia znaczenie greckiego dziedzictwa sportowego i teatralnego we współczesnym świecie.
Powstanie Imperium Rzymskiego – początki Rzymu, republika, podboje, cesarstwo	A–D	A: Wymienia podstawowe informacje o początkach Rzymu.	B: Wyjaśnia pojęcia: republika, cesarstwo, imperium i wskazuje Rzym na mapie.	C: Opisuje najważniejsze etapy rozwoju państwa rzymskiego i jego podboje.	C: Wyjaśnia przyczyny ekspansji Rzymu oraz przejścia od republiki do cesarstwa.	D: Samodzielnie przedstawia proces powstawania Imperium Rzymskiego i ocenia znaczenie jego ekspansji dla dziejów Europy.

Obszar / treści nauczania	Poziom taksonomii wg Niemierki	Ocena 2	Ocena 3	Ocena 4	Ocena 5	Ocena 6
W starożytnym Rzymie – społeczeństwo, rodzina, niewolnicy, wojsko, życie codzienne	A–D	A: Wymienia podstawowe grupy społeczne w starożytnym Rzymie.	B: Wyjaśnia, kim byli obywatele i niewolnicy.	C: Opisuje życie codzienne mieszkańców Rzymu oraz znaczenie armii.	C: Porównuje życie różnych grup społecznych i wyjaśnia znaczenie armii dla funkcjonowania państwa.	D: Analizuje zależności między organizacją społeczeństwa, armią i ekspansją Rzymu.
Dziedzictwo Imperium Rzymskiego – prawo, drogi, akwedukty, architektura, łacina	A–D	A: Wymienia wybrane osiągnięcia starożytnych Rzymian.	B: Rozpoznaje podstawowe osiągnięcia Rzymian i wyjaśnia pojęcia: akwedukt, amfiteatr, łacina, prawo rzymskie.	C: Opisuje wybrane osiągnięcia Rzymian w dziedzinie prawa, budownictwa i kultury.	C: Wyjaśnia wpływ dziedzictwa rzymskiego na współczesną Europę i podaje przykłady.	D: Uzasadnia znaczenie dziedzictwa rzymskiego dla współczesnej Europy, odwołując się do prawa, języka, architektury lub organizacji państwa.
Początki chrześcijaństwa – Jezus, chrześcijaństwo, monoteizm, Rzym, rozwój chrześcijaństwa	A–D	A: Wymienia podstawowe informacje o początkach chrześcijaństwa.	B: Wyjaśnia pojęcia: chrześcijaństwo, monoteizm oraz wskazuje miejsce narodzin chrześcijaństwa.	C: Opisuje podstawowe założenia chrześcijaństwa oraz jego początki w Imperium Rzymskim.	C: Wyjaśnia przyczyny rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w Imperium Rzymskim.	D: Wyjaśnia znaczenie narodzin i rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa dla dalszych dziejów Europy.
Praca ze źródłem historycznym – tekst, ilustracja, mapa, przedmiot, fotografia	A–D	A: Wskazuje podstawowe informacje zawarte w źródle.	B: Rozpoznaje rodzaj źródła i wyjaśnia, czego można się z niego dowiedzieć.	C: Odczytuje informacje z prostego źródła i wykorzystuje je do odpowiedzi na pytanie.	C: Porównuje informacje przedstawione w dwóch prostych źródłach.	D: Wyciąga wnioski na podstawie informacji z dwóch źródeł i uzasadnia swoją odpowiedź.
Tworzenie narracji historycznej – opowiadanie, opis, przedstawianie wydarzeń i postaci	A–D	A: Wymienia podstawowe informacje potrzebne do przygotowania wypowiedzi historycznej.	B: Porządkuje informacje potrzebne do przygotowania wypowiedzi i wyjaśnia, czego dotyczy temat.	C: Tworzy krótką, uporządkowaną wypowiedź ustną lub pisemną na podany temat historyczny.	C: Samodzielnie tworzy spójną wypowiedź, wykorzystując kilka poznanych informacji i pojęć historycznych.	D: Samodzielnie tworzy rozwiniętą wypowiedź, przedstawia własne zdanie i uzasadnia je argumentem lub przykładem.